Mít štěstí na lidi a tým okolo sebe. Akademie věd ocenila pětici osobností

1.10.2024 - Zuzana Dupalová | Akademie věd České republiky

Vyznamenání předávala společně s místopředsedy příslušných vědních oblastí předsedkyně Akademie věd ČR Eva Zažímalová, která připomněla jedno indické přísloví: „Vědoucí ví a ptá se. Nevědoucí neví, nač by se měl ptát. Výsledky a úspěchy laureátů dokazují, že nejenže se ptali, ale pokládali správné otázky a také na ně mnohdy našli dobrou odpověď.“

Předsedkyně AV ČR Eva Zažímalová

Ceremoniálu se kromě představitelů Akademie věd ČR, laureátů a jejich blízkých zúčastnil i předseda Senátu Parlamentu ČR Miloš Vystrčil. „Vědeckou komunitu považuji za důležitou součást naší společnosti. Bohužel si to ale často neuvědomujeme v míře, jak je potřeba,“ poznamenal a dodal, že je důležité, aby vědci měli více odvahy a častěji vstupovali do veřejného prostoru.

Ceremoniálu se zúčastnil i předseda Senátu Parlamentu ČR Miloš Vystrčil.

Multitasking imunoložka
Imunoložka **Helena Tlaskalová-Hogenová** z Mikrobiologického ústavu AV ČR se zaměřuje na význam střevní mikroflóry pro vznik chronických onemocnění a na imunopatologii střev včetně rakoviny. Její přístup k oboru ocenil její kolega Ivan Lefkovits, který spoluzakládal imunologické pracoviště v Basileji: „Považuji ji za ‚multitasking‘ vědkyni, která intelektuálně propojuje základní výzkum a lékařské aspekty a současně má na zřeteli i sociální dopad,“ vyzdvihl.

Laureátka je mimo jiné členkou Učené společnosti ČR či zahraniční členkou Královské společnosti věd a umění v Göteborgu. Za své výzkumy získala v minulosti mnohá ocenění, například medaili Za zásluhy prvního stupně v oblasti vědy, kterou převzala v roce 2023 od prezidenta republiky Petra Pavla. „V Akademii věd jsem šedesát let spolupracovala s úžasnými lidmi. Považuji to za nejnádhernější v mém životě,“ řekla Helena Tlaskalová-Hogenová.

Eva Zažímalová, imunoložka Helena Tlaskalová-Hogenová a místopředseda AV ČR Zdeněk Havlas

Z Akademie do Senátu
Jiří Drahoš, emeritní vědecký pracovník z Ústavu chemických procesů AV ČR, je mezinárodně uznávaným odborníkem ve výzkumu vícefázových chemických reaktorů. Jako první kandidát ze zemí střední a východní Evropy se stal prezidentem Evropské federace chemického inženýrství, zvolen byl také čestným členem Britského institutu chemických inženýrů IChemE nebo členem Evropské akademie věd a umění. V roce 2012 získal medaili Za zásluhy prvního stupně v oblasti vědy.

V letech 2009–2017 stál v čele Akademie věd ČR jako její předseda. Miroslav Tůma z Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v této souvislosti připomněl, že Jiří Drahoš tehdy musel čelit likvidačnímu návrhu financování Akademie věd ČR. Za jeho předsednictví se zrodila také Strategie AV21, jež se ukázala jako klíčová pro další směřování instituce. „Bohaté zkušenosti nyní využívá jako první místopředseda Senátu Parlamentu České republiky,“ upozornil laudátor. Jiří Drahoš poté vyzdvihl především význam kolektivu, s nímž během své kariéry spolupracoval: „Měl jsem štěstí na lidi kolem sebe a tým.“

Medaili De scientia et humanitate optime meritis převzal i bývalý předseda AV ČR Jiří Drahoš.

Spolupráce? Základ vědy
Rektor Vysoké školy chemicko-technologické v Praze **Milan Pospíšil** dosáhl mimořádných úspěchů v aplikovaném výzkumu vlivu spalování na životní prostředí, progresivních technologií výroby paliv či analýzy uhlovodíků. Vytvořil mimo jiné národní strategii použití obnovitelných zdrojů energie v dopravě. Zasloužil se o rozvoj spolupráce s průmyslovými partnery i státní správou.

Předsedal Radě vysokých škol a do strategie řízení českého vysokého školství přinesl podle prorektorky Vysoké školy chemicko-technologické Michaely Rumlové pozitivní změny. S Akademií věd ČR spolupracuje na rozvoji vědy a výuky v Česku. „Celou svou profesní dráhu podporuji naši vědeckou komunitu, aby táhla za jeden konec provazu, a naše malá země tak byla více konkurenceschopná," podotkl Milan Pospíšil.

Rektor Vysoké školy chemicko-technologické v Praze Milan Pospíšil

Dějiny v popředí
Uznávaný rakouský historik **Gerhard Ammerer** ze Salcburské univerzity se zaměřuje na právní dějiny habsburské monarchie, dějiny města Salcburk, kriminality či gastrosofie. Jeho profesní cestu, zásluhy o popularizaci i rozvoj mezinárodní spolupráce shrnul ředitel Historického ústavu AV ČR Martin Holý, jehož pracoviště Gerharda Ammerera na medaili Františka Palackého za zásluhy v historických vědách navrhlo.

Laureát rozvíjel mezinárodní spolupráci i s pracovišti v Česku. S Historickým ústavem AV ČR například spolupracoval na kolektivní monografii *Festvorbereitung. Die Planung höfischer und bürgerlicher Feste in Mitteleuropa 1500–1900*. Gerhard Ammerer ocenil nejen medaili, jejíž udělení považuje za velikou poctu, ale také místo ceremoniálu v novorenesanční vile Lanna.

Eva Zažímalová, historik Gerhard Ammerer a místopředseda AV ČR Ondřej Beránek

Výzkum fotosyntézy
„Je nejen kvalitním vědcem. Svou osobností si vydobyl autoritu mezi kolegy v pracovišti a má také vědeckou integritu," ocenil laureáta **Josefa Komendu** jeho kolega a člen Vědecké rady AV ČR Ondřej Prášil. Josef Komenda vede laboratoř fotosyntézy v Mikrobiologickém ústavu AV ČR. Zaměřuje se na biochemické analýzy proteinových komplexů thylakoidních membrán sinic.

Je mezinárodně uznávanou autoritou v oboru fotosyntézy sinic – objasnil a popsal například detaily procesu skládání a obnovy membránového komplexu fotosystému II. Přednáší na Přírodovědecké fakultě JÚ a vychovává nové vědecké síly. Jeho výsledky Akademie věd ČR ocenila medailí Gregora Johanna Mendela za zásluhy v biologických vědách.

Josef Komenda z Mikrobiologického ústavu AV ČR

https://www.avcr.cz/cs/o-nas/aktuality/Mit-stesti-na-lidi-a-tym-okolo-sebe-00001.-Akademie-ved-ocenila-petici-osobnosti